

נראדה אור

פרשת לך תשפ"ב

גליון פה שנה ב

באור רבנו"ק מלעכוויטש קוידניט

שניני אור

לעיתים זה קורה - מחפשים מה לכתוב ולא מנצנץ הרעיון הראוי... במצב שכזה אין לנו אלא לחזור לדיבורים הפשוטים, היסודות עליהם גדלנו מקטנות, לפעמים אכן נדמה לנו שכבר מיותר לדבר עליהם, אך בדרך כלל לאחר מעשה מתברר שלרענן את ההבנות הפשוטות ממש לא מיותר.

הבסיס היסודי והפשוט של היהודי הוא האמונה, בפרשתנו מפציע אור האמונה כאשר אברהם אבינו מאיר בהם את נפשו ומפרסמה בעולם כולו, בעוד אנשי העולם אינם מכירים בא-ל אחד, כדברי חז"ל למה נקרא שמו אברהם העברי, שכל העולם כולו בעבר אחד והוא מעבר אחר.

נתאר לעצמנו אדם מתהלך בינינו ומספר בעינים בורקות על מציאות מסוימת הקיימת לדבריו - מציאות כלשהו שהוא היחיד המאמין בקיומה, קשה מאד לתאר אדם שיוכל להחזיק בדעתו ובעמדתו נגד כל העולם, מהיכן א"כ שאב אברהם אבינו את הכח האדיר לעמוד בעוז נגד כולם?

התשובה פשוטה ומחייבת - כל עוד הדברים מיושבים בלב האדם בגדר תאוריה - מציאות שהוא לא ראה בעיניו, הרי שאכן יתקשה ביותר להחזיק בדבריו בתור אדם יחיד, אך אם ראה הוא את הדברים בעיניו, אף העולם כולו לא יוכל להזיז אותו מדעתו - מה לכם מתדיינים, בעצמי ראיתי...

אברהם אבינו עמוד יחיד מעבר אחד, ודאי היתה אצלו האמונה כה פשוטה וברורה - לא פחות ממצייאות הנראית לעין, כך שגם העולם כולו לא יכול היה להזיז ממנה, מה מקום יש לטענות אם בעיני ראיתי שכך המציאות!?

כולנו מכירים את דברי המדרש בפרשתנו הממשיל את אברהם אבינו לאדם הרואה בירה דולקת - בית גדול מואר, ותמה וכי אפשר לבירה בלא מנהיג, בשיחת הקודש המובאת בגליון זה מדגיש אדמו"ר שליט"א כי ודאי אנשים רבים חלפו ליד אותה בירה והמשיכו בדרכם מבלי לתת לבם לענין, אדם אחד נתן לב לתמוה היכן הוא בעל הדברים.

בעקבות הדברים ניתן להוסיף כי כל אותם אנשים ודאי לעגו לאותו אדם שעמד להתבונן - אדם מוזר, אך התמיהה וכי אפשר לבירה בלא מנהיג היתה כה ברורה אצלו, לא יתכן שאין מי שמסתר מאחורי זאת, כך שהוא לא מתפעל מכל הסובבים.

אכן יכול האדם להגיע לבהירות האמונה כראיה ממש, כך מסופר על אותו חסיד שבסיום תפלתו שמע אנשים מתדיינים בעניני חקירה באמונה, נענה ואמר להם: מה לכם לדון במציאות הבורא, הלא רק כעת דברתי עמו...

דברות קודש

יגיעה באמונה קודם שזוכה לגילוי

יתברך בבהירות האמונה, ואף אחר שזכה לבהירות לא יסתפק בהארה זו, כי אם יוסיף לעלות ביגיעה חדשה בבחי' אדנות בנסיונות אשר עדיין לא עמד בהם, ועל ידי זה יזכה לגילוי והארה חדשה בנפשו בחי' הוי"ה, כי זהו תכלית העבודה לשבר הסתר אחר הסתר במחיצות העוה"ז ולהוסיף תמיד בגילוי אור האמונה.

בדרך זו היתה עבודה אברהם אבינו ע"ה, בתחלה עמד בנסיון באור כשדים, שמסר עצמו לכבשן האש על קדושת שמו יתברך, ומתוך יגיעתו באמונה טרם שנגלה עליו אורו יתברך, זכה שנגלה עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם, והנה אף אם נראה שבה לתכלית העבודה כאשר זכה לגילוי כבודו יתברך על ידי עמידתו בנסיון באמונה במסירות נפש, אמנם אברהם אבינו הוסיף להתנסות עוד תשעה נסיונות, כי אף אחר הגילוי שב לעמלו בחי' אדנות לקבל עליו עול מלכותו יתברך ולשבר כל ההסתרים בעוה"ז, ולא נתספק בגילוי שזכה עד הנה, כדאי' בגמ' (ברכות ז): מיום שברא הקב"ה את העולם לא היה אדם שקרא להקב"ה אדון, עד שבא אברהם אבינו וקראו אדון.

זהו ביאור המדרש כאשר ביאר סדר ואופן עבודת אברהם אבינו, שמתחלה נתחזק בעמל ויגיעה באמונה פשוטה קודם שזכה לגילוי והארה, שהיה אומר תאמר שהעוה"ז בלא מנהיג, ועל ידי זה נגלה עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם, ועל זה הביא הכתוב שמעי בת וראי והטי אונך וגו', לומר שהיה זה סדר עבודת אע"ה כל ימי חייו, כי שמיעה מורה על האמונה קודם ההשגה, וראיה על גילוי והארה בחי' שם הוי"ה, וזהו שמעי בת וראי והטי אונך בתחלה שמיעה אחר כך ראיה, ואף אחר הראיה וההשגה שב להטות אונך בחי' שמיעה, להתייגע עוד בעבודתו מתוך אמונה וקבלת עול.

איתא באור החיים הק' על הפסוק (טו, א) ויאמר אברם הן לי לא נתת זרע וגו', קשה כיצד אמר לא נתת לי זרע אחר שכבר הבטיחו השם יתברך ושמתי זרעך כעפר הארץ, ועוד מהו הן לא נתת הול"ל הן לא נתת לי, ומבאר שהיה אברהם חושש שהבשורה שיהיו בניו כעפר הארץ הכונה לבני אדם בזויים ופחיתים הנקראים עמי הארץ, שלא יתמלא רצון הצדיקים בהם, ולזה אמר הן לי לא נתת זרע, כלומר זרע צדיקים השוה לו, ולזה השיבו השם יתברך ואמר לו ספור הכוכבים כה יהיה זרעך, הם הצדיקים המשולים לכוכבים, עכד"ק.

לפי דברים אלו יש להקשות במה שנאמר ליעקב והיה זרעך כעפר הארץ, ובאוה"ח מיישב זאת לפי דרכו, ויש לבאר כי אחר שנתבשר אברהם אבינו שיהיו זרעו צדיקים ככוכבי השמים, היינו שיזכו לגילוי אורו וכבוד

ויהאמר ה' אל אברם לך מארצך וממולדתך ומבית אביך אל הארץ אשר אוראך (יב, א).

במדרש (רבה לט, א) איתא על כתוב זה רבי יצחק פתח שמעי בת וראי והטי אונך ושכחי עמך ובית אביך וכו' (ההלים מה, יא).

בפשוט הביא המדרש כתוב זה אחר שהוקשה לו מה טעם כתבה תורה מארצך וממולדתך ומבית אביך, אשר לכאורה הסדר הנכון מבית אביך ממולדתך ומארצך, ועל זה הביא הפסוק שכתב ושכחי עמך ובית אביך, קודם עמך ואחר כך בית אביך. אמנם יש עוד לבאר כונת המדרש באופן אחר.

איתא בגמ' (פסחים ג) והיה ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד זכריה (יד, ט), אטו האידנא לאו שמו אחד הוא א"ר נחמן בר יצחק לא כעולם הזה העולם הבא, העולם הזה נכתב ביו"ד ה"א ונקרא באל"ף דל"ת אבל לעוה"ב כולו אחד נכתב ביו"ד ה"א ונקרא ביו"ד ה"א, וכן דרשו שם בגמ' מהכתוב זה שמי לעלם כתיב, מלשון העלמה.

ביאור בזה איתא במאמרי הרב בעל התניא ובעוד ספה"ק, שם הוי"ה מורה על גילוי כבודו יתברך בעולם, שנראה לכל כי הבורא יתברך מהוה ומחיה הכל, כדאיתא במדרש (שם) אמר רבי יצחק משל לאחד שהיה עובר ממקום למקום וראה בירה אחת דולקת, כלומר שראה בית נאה שמאיר, והנה כל האנשים שעברו שם לא נתנו לבם לחקור מהי בירה זו, רק אדם זה תמה בראותו הבירה, אמר תאמר שהבירה זו בלא מנהיג, הציץ עליו בעל הבירה אמר לו אני הוא בעל הבירה, כך לפי שהיה אברהם אבינו אומר תאמר שהעוה"ז בלא מנהיג, הציץ עליו הקב"ה ואמר לו אני הוא בעל העולם, וזהו בחי' הוי"ה שהוא גילוי מציאות הבורא אשר הוא מציאות האמיתית של העולם, ומלבדו אין שום מציאות.

אמנם למעשה אין האדם זוכה תמיד להארה זו, ולא בכל זמן מכיר מציאות הבורא בבריאה הגשמית, ובעת כזאת עבודתו להתאמץ ולהתגבר בקיום רצונו יתברך באמונה פשוטה אף בלא הארה, והוא בחי' שם אדנות המורה על קבלת אדנותו ומלכותו יתברך בכל מצב, ולכן בזמן הזה אין השם נקרא ככתיבתו כי אם בשם אדנות, כי עתה אין שם הוי"ה בגילוי להאיר בשלמות אורו יתברך לעיני כל חי, ונצרך האדם אף לעבודה בבחי' אדנות וקבלת עול, אבל לעתיד לבוא יהא השם ככתיבתו, כי לא תהא העבודה בבחי' אדנות כלל, כי אם בגילוי שם הוי"ה ב"ה בשלמות, שיכירו כולם מלכותו יתברך בעולם, כדכתיב (ישעיהו ל, ב) ולא יכנף עוד מוריק, שלא יהא שום מחיצה והסתר בפני אורו יתברך. זהו דרך הישר בעבודת האדם בכל עת, שבתחלה יתגבר ויעמוד בנסיונות אף בלא הארה בבחי' אדנות וקבלת עול, ועל ידי זה יאיר אליו בחי' הוי"ה להכיר מציאות הבורא

המשך בעמוד הבא <<<

הרה"ק ר' ברוך מקאסוב זי"ע

י"ג חשוון תק"מ

מאורינו שבאותו הדור, אעפ"כ כשנסע לבראד בשנת תקכ"א ביזמא דשוקא, שבאותה העת התכנסו ובאו לשם רבים מגדולי ישראל הנמנים על ועד ארבע הארצות, קבלו ספריו הסכמות מגדולי ישראל רבים כשבראש המסכימים באותה העת עומד הגאון הקדוש ר' יצחק הלוי מהמבורג – ראש רבני ועד ארבע ארצות.

עצם הסכמה זו לחידוש היא, שכן רבי יצחק לא מהר להוציא מכתבי המלצה מתחת קולמסו, משך כל ימי חייו הארוכים העניק י"ח הסכמות בלבד, מלבד זאת היה הגאון מהמבורג מראשי המדברים לאסור לימוד פנימיות התורה ברבים, וזאת היתה עיקר סיבת התנגדותו למרן הבעש"ט, הגאון כותב בהסכמתו 'בצדק כל אמרי פיו ואין בהם נפתלי'.

שרים מסכימים נוספים הנסמכים על העמוד הם הגאון ר' מנחם מאניס – ראש הישיבה דלעמבערג, הגאון ר' נפתלי הירץ אב"ד דובנא ואחיו הגאון ר' שלמה דוב – חתנו של הפני יהושע, אם כי סייג את הסכמתו כשמעיד בתוך הדברים 'כבר צווחו בה קמאי להרחיק עצמו מלימוד הקבלה... מו"ח הגאון המפורסם מו"ה יעקב יושע זצ"ל בעהמ"ח ס' פני יהושע, שהרחיב העמיק בחכמת הקבלה, ביתרון הכשר חכמה חיילים הגביר ולסוף ימיו חזר בו והזהיר את בניו אחריו למנוע א"ע מחכמה הנעלמה מעיני כל ח', אמנם מי שלמד כבר או שרוצה ללמוד הוא צריך לדברי הרבני המופלג הנ"ל.

ענין מיוחד מצאנו בהסכמותיהם של אב"ד דובנא וריש מתיבתא דלעמבערג שכן אף הם חתומים על אותו מכתב ידוע האוסר על לימוד הפנימיות ברבים, גדולי ישראל נוספים הסכימו על הספר ע"ש, הצד השווה אל כל המסכימים הם ההערצה הניכרת והגלויה שרחשו לרבינו.

סעפים שנאתי

את חייו הקדיש רבינו למלחמה עיקשת ונחרצת בכיתות השונות על כן לא אבה ליטול על עצמו משרה כל שהיא בשום מקום גדול כקטן, אם כי מחמת היותו דר בעיר קאסוב מינוהו בני העיר למגיד עליהם בראותם כי שר וגדול יושב ביניהם, על כן נקרא שמו לדורות על שם עיר זו, רבינו הסתובב מעיר לעיר לא חס על כבודו, והאיר לרבים רבים את דרך ה'.

ביום י"ג חשוון שנת תק"מ עלתה נשמתו של רבינו בסערה השמימה, ומנו"כ בבית החיים בקאסוב, יש לציין כי שלא כרוב מצבות בית החיים, מצבת רבינו עומדת על תילה וכל תלאות ופגעי הזמן לא יכלו להם למקום מנוחתו של צדיק.

>>> המשך מעמוד הקודם

מלכותו יתברך בעולם, נאמר לו עוד שיהיו כעפר הארץ, שלא יחזיקו בעבודתם רק בעת השגה והארה, אלא אף במצב של שפלות וקטנות כעפר הארץ יתחזקו ויתעצמו בעבודתם באמונה ובקבלת עול, וביגיעה זו בעת הקטנות מרוממים השכינה הק' המושפלת בעפר, כי שחה לעפר נפשנו דבקה לארץ בטננו קומה עזרתה לנו, ואף זה נרמז בברכת והיה זרעך כעפר הארץ, שתהא כל כונתם בעבודתם לאוקמי שכינתא מעפרא.

איתא בזוה"ק וכן מקובל מצדיקים שבשמחת נישואין יורדים האבות מגן עדן להשתתף בשמחה, כל' הזוה"ק איעקר לון מאתרייהו, וצריכים לנו לבקש שלא נחטא ולא נבוש ולא נכלם מאבותינו, יעזור השם יתברך שנזכה לקבל כל הקדושות והשפעות טובות שנשפע בזכות האבות הק' ולביאת משיח צדקנו במהרה בימינו.

רעוא דרעיון לך תשע"ו לקראת שמחת נישואי חדב"ג הרב יואל הורוויץ שליט"א

חללים הפילה כת ארורה זו, את עיקר ייבם שמו הם בנטיעת בלבול ותהיה בהמון העם באמיתות תורת הפנימיות כשהרשע ש"צ ימ"ש חיבר ספר בתורת הקבלה בה הגשים ושבש רבים מן המושגים האלוקיים שבפנימיות התורה, בעקבות מעשי נולה אלו התאספו חכמי ורבני הקלוד דבראדי רבתי ואסרו על לימוד פנימיות התורה לאלו שלא מלאו להם ארבעים שנה.

את מורשתו הסרוחה המשיך הרשע נחמיה חיון שר"י המכונה נח"ש וחיבר אף הוא ספרים בדרכו האווילית של רבו הכסיל, גדולי וחכמי ישראל שבאותו הדור אזרו חלציהם וקדשו מלחמה באותה הכת, אחד הבולטים שבהם היה הקדוש רבי יוסף אירגאס שכתרופה, לארס הנח"ש חיבר ספרים ונקב בשמם 'תוכחת מגולה' והצד נחש' בהם הפריך את הבלי הנח"ש.

רבי יוסף לא הסתפק בכך אלא אף הוציא ספר בשם 'שומר אמונים' שבו הסביר וביאר את עניני העבודה הפנימיים בדרך השווה לכל נפש בכדי שאף המון העם אשר לא ידעו ולא יבינו לא יתהלכו בחשכת אותם הרשעים, הספר בנוי בצורת ויכוח – שואל ומשיב כשבו"יכוח ראשון מברר רבי יוסף את אמיתות תורת הקבלה ושרשי חכמה זו, ובו"יכוח השני' מבאר מהות עניינים הרוחניים בהירות ומתיקות.

רבינו, שכתת רגליו מעיר לעיר להאיר ולעורר על פגעי ושקרי אותה הכת, חבב מאד את ספה"ק שומר אמונים והיה מרבה לדרוש להמון העם ע"פ ספר זה, בבנותו שעל אף שחיבר רבי יוסף את הספר להמון העם אשר בדורו הרי שלבני דורו של רבינו היו כבר עמוקים מדי, חיבר הוא את הספר 'סוד האמונה' בה הרחיב וביאר רבינו את דברי רבי יוסף אירגאס.

בהקדמתו לספרו זה הרחיב רבינו את דעת קדשו שאל לנו לימנע מעיסוק בפנימיות התורה, אלא ללמדה באופן הראוי והנכון והוא הדרך בה ישכון אור. כהשלמה והוספה לחיבור זה חיבר רבינו את ספרו 'עמוד העבודה' שבה מבאר ומייסד את הספירות על פי דרך העבודה, מהלך ושיטת רבינו בספר זה תואמות אחת לאחת לדרך החסידות, כך שלמרות שכאמור, אין בידינו מסורת מפורשת על הסתופפותו בצילא דמהימנותא הרי ספריו כמאה עדים על דבקותו בדרך החסידות.

מלאכי אלקים עולים יורדים בו

רבינו מובא בספה"ק 'תולדות יעקב יוסף' ובספה"ק 'כתונת פסים' להרה"ק מפולנאה בכינוי 'הרב ר' ברוך מוכיח', כן מביא רבינו מספר פעמים מדברי תורתו של המגיד ממעזריטש זי"ע, ככלל קבל רבות מתלמידי הבעש"ט, אחד הבולטים ביניהם היה הרה"ק ר' מנחם מנדל מפרמישלאן שכלל הנראה היה ביניהם קשר מיוחד, רבינו מביאו מספר פעמים בספריו ואילו ההסכמה היחידה שנדפסה מהרה"ק מפרמישלאן היא על ספרו של רבינו עמוד העבודה ויסוד האמונה.

אף בענין הצמצום נקט רבינו בספרו יסוד האמונה [ההקדמה הגדולה, סימן כ"ד] כדעת מרן הבעש"ט שהצמצום אינו כפשוטו ואכמ"ל.

בראש ההסכמות לספר יסוד האמונה נדפסה הסכמתו של הרה"ק מפרמישלאן כשכותב בתוך הדברים 'הדברים זכים ובוררים כשמש שאין בהם נפתל ועקש, רק בשכל צח וזך הראה פנים בתורת אמת...'

לפלא הוא כי עם היות רבינו מעדת החסידים והתעסקותו בקדשים – תורת הפנימיות שהיתה לזרא אצל

" רצון יראיו יעשה ואת שועתם ישמע ויושיעם'. כי הנה מי שחסר איזה טובה מתפלל להש"י שישפיע עליו הטובה ההיא, אבל מי שהוא שמח בחלקו בכל מה שיעבור עליו, אינו חסר ואינו צריך לשום דבר ולא ישיאהו לבו להתפלל על טובה פרטית. מה עושה הקב"ה המתאוה לתפלתן של צדיקים?! מעורר הקב"ה תאות הצדיק לאיזה דבר הפך טבעו שאינו משתוקק לשום דבר כדי שיתפלל עליו.

והנה לאחר שהצדיק התפלל על איזה טובה, ראוי היה שהקב"ה יחזירו לאיתנו הראשון שלא ישתוקק שוב לטובה ההיא, ואעפ"כ אין הקב"ה עושה כן אלא משפיע עליו אותה הטובה שהתפלל עליו, וזוה הקב"ה נתוודע לצדיק יותר שהוא שומע תפילת כל פה.

זה שאמר הכתוב 'רצון יראיו יעשה' שהקב"ה בעצמו עושה רצון לצדיק שירצה הצדיק איזה טובה ויתפלל על הטובה ההיא, ואח"כ 'את שועתם ישמע' – אינו מחזירו לאיתנו הראשון לבטל ממנו תאות הטובה ההיא אלא 'יושיעם' שמשפיע עליו הטובה ההיא."

דיבורים קדושים אלו שכתבם רבינו בספרו נחמד ונעים (ליקוטי תהילים) הובאו בספה"ק 'תפלה למשה' על תהילים להרה"ק בעל ה'שמח משה' בשם מרן הבעש"ט זי"ע, הדברים מצטרפים ליסודות רבים נוספים שהובאו בספרי רבינו דמתאמרי משמיה דהבעש"ט הק' ותלמידיו, רבינו, למרות היותו אדוק ומקושר למרן הבעש"ט, לא גילה עובדה זאת ברבים, אם מפני שחשש שבכך תתמעט השפעתו להחזיר יהודים למוטב, או מפני טעמים אחרים, כך או כך ברור כשמש כי התקרב רבינו לאור שבעת הימים והיה לאחד מתלמידיו המובהקים, בפנים המאמר נרחב ע"כ ביתר הרחבה.

עובדות וסיפורים לא נותרו בידינו, אך ספריו הקדושים שהיו לאבן דרך בקרב כל מבקשי ה', אלו נשארו בידינו ממימיהם אנו שותים ומפיהם אנו חיים. רבינו חי ופעל בתקופה סוערת והרת גורל לכלל ישראל, כיתות רבות של אנשים אשר דעתם נשתבשה עליהם ביקשה לערער ולקעקע אמונתם של עם בני ישראל בהש"ת ובתורתו, אם באמצעות משיחי שקר, או על ידי הפצת דעות כוזבות ועכורות אשר נועדו לבלבל את דעת המון העם.

כעת יאמר לישראל פועלו וצדקתו של רבינו ברוך, אשר רבים השיב מעוון בחיבוריו הק' ובשוטטו מעיר לעיר לגלות אמונת וצדקת ה' באמת להוציא מליבם של צדוקיים – כת ש"צ וממשיכיהם ה'פראנקיסטן' ימ"ש.

יסוד צדיק

רבינו נולד לאביו רבי אברהם אשר בנו – רבינו מעיד עליו בספרו נחמד ונעים 'אדוני אבי מורי אביר הרועים מוכתר ומושלם בכל חכמה ויחידה', לרבי אברהם היו שני אחים גאונים וקדושים, רבי משה אב"ד קיטוב אשר רבינו מביא מדברי קדשו בספריו, לפי הידוע היה גם רבו של רבינו. אף בספה"ק 'תולדות יעקב יוסף' (פר' תזריע) הובא בשם רבי משה מקיטוב, ובסוף ספר 'בוצינא דנהורא' הובא מכתב שכתב מרן הבעש"ט אל רבי משה, יש מכותבי הדורות שאף מייחסים את רבי משה לאחד מרבותיו של הבעש"ט. האח השני היה רבי חיים מהרדענקא גיסו של הרה"ק ר' נחמן מהרדענקא, שאף הוא היה מחבריא קדישא של מרן הבעש"ט.

כאמור, קורות חייו הנאדרים אפופים ושזורים במאבק הרואי ועילאי בכוחות הרוע – כת הש"צ וממשיכיהם הפראנקיסטן ימ"ש, אשר כתולעת המכלה את הכרם זממו להשחית ולכלות כל חלקה טובה בכרם בית ישראל, רבים